पुना International School

Shree Swaminarayan Gurukul, Zundal

Grade –VI

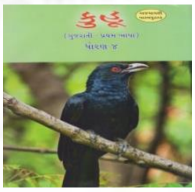

Gujarati

Specimen

copy

Year- 2022-23

પાઠ – ૬ ભાઈબંધ મારો બોલ્યો ,કુહૂ!

અઘરાશબ્દો

1. વિચિત્ર
2. ભેદવું
3. ગાભું
4. ચૂંથવું
5. હળવે
6. અવનવું

શબ્દાર્થ

1. વિચિત્ર – ના ગમે તેવા દેખાવવાળું
2. ભેદવું - તોડવું
3. ગાભું - કપડું
4. ચૂંથવું - ફેંકીદેવું
5. હળવે - ખુબધીમેથી
6. અવનવું – નવીજાતનું

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો

૧) બોધરાજના ગજવામાં શું-શું ભરેલું હોય ?

જ) બોધરાજના ગજવામાં જીવતો દેડકો ,જાતજાતના ઇંડા જેવી ચિત્રવિચિત્ર વસ્તુઓ ભરેલી હોય .

૨) ભીષ્મની માએ ભીષ્મ અને તેના મિત્ર બોધરાજને શું કરવા કહ્યું ?

જ)ભીષ્મની માએ ભીષ્મ અને તેના મિત્ર બોધરાજને સાથે મળીને ગોદામ સાફ કરવા કહ્યું ?

૩)ગોદામ માં કોનો માળો હતો ?

જ)ગોદામ માં કાબર નો માળો હતો .

૪) ભીષ્મ અને બોધરાજ ગોદામ માંથી માળો ક્યાં લઈ આવ્યા ?

જ) ભીષ્મ અને બોધરાજ ગોદામમાંથી માળો ગેરેજમાં લઈ આવ્યા .

૫) બીજે દિવસે બોધરાજ આવ્યો ત્યારે શું લઈ આવ્યો ?

જ) બીજે દિવસે બોધરાજ આવ્યો ત્યારે દાણાની થેલી ભરીને લઈ આવ્યો .

નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો

૧) વર્ગમાં સૌથી વિચિત્ર છોકરો કોણ હતો ?તે શું-શું કરતો હતો ?

જ) વર્ગમાં સૌથી વિચિત્ર છોકરો બોધરાજ હતો .તે ગોફણથી નિશાન તાકતો હતો .પતંગિયા અને ભમરી સાથે તો તે એવું કરતો કે આપણ ને કમકમાં આવી જાય .તેના ગજવામાં જીવતો દેડકો ,જાતજાતના ઇંડા જેવી વિચિત્ર વસ્તુઓ ભરતો .

૨) ભીષ્મના નવા બંગલે બોધરાજ વારંવાર કેમ જતો ?

જ) ભીષ્મના નવા બંગલાની આસપાસ વનરાજી હતી. આથી બોધરાજ ભીષ્મના નવા બંગલે જતો .એને ત્યાંની વનરાજીમાં શિકાર કરવાનું મોકળું મેદાન મળી ગયું હતું .

વ્યાકરણ

નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે લખો

1. વર્ગમાં ભીષ્મ વિચિત્ર છોકરો હતો .ખોટું
2. ગોદામ માં અંધારું હતું .સાચું
3. શાળા છૂટે પછી બોધરાજ ક્રિકેટ રમવા જતો .ખોટું
4. બોધરાજ નું નિશાન કદી ખાલી ન જાય .સાચું

સાચી શબ્દ જોડણી શોધી લખો

1. સમડી /સમટી - **સમડી**
2. પતંગિયું /પતંગીયુ - **પતંગિયું**
3. ટોકિયો /ડોકિયું - **ડોકિયું**
4. પકાશ/પ્રકાશ - **પ્રકાશ**
5. નીસાન /નિશાન - **નિશાન**

પાઠ -૭ ખોટો જાદુ ,ખોટો બાવો ?

અઘરા શબ્દો

1. તક
2. ચટપટીથવી
3. ત્રાટ
4. ગાયબ
5. મતવાલી
6. બાથભીડવી
7. આટો
8. સરપાવ
9. જશ

શબ્દાર્થ

1. તક - લાગ
2. ચટપટી થવી – તાલાવેલી થવી
3. ત્રાટક- તાકીને એક સાથે જોવું
4. ગાયબ - ગુમ
5. મતવાલી - મસ્ત
6. બાથભીડવી – મોટું કામહિમત ભેર ઉપાડવું
7. આટો - લોટ
8. સરપાવ- ઇનામ
9. જશ- ગુણ

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નો એક બે વાક્યમાંજવાબ લખો

૧)વર્ગમાં કોને જાદુ રજૂ કર્યા ?

જ) વર્ગમાં તૃપ્તિ અને અંશુલે જાદુ રજુ કર્યા .

૨) તૃપ્તિ ટેબલ ની પાછળ શું કરતી હતી ?

જ)તૃપ્તિ ટેબલની પાછળ મંત્ર જેવું બબડતી હતી અને દુપટ્ટા ઉપર પોતાના હાથ ફેરવતી હતી .

૩) છરી ઉપર શું લગાવેલું હતું ?

જ)છરી ઉપર કપાસના જિંડવાનો રસ લગાવેલા હતા .

૪)તૃપ્તિએ પગના તળિયે શાનો લેપ કર્યો ?

જ)તૃપ્તિએ પગના તળિયે હળદરનો લેપ કર્યો .

૫) દુપટ્ટા ઉપર શું ચોટેલું હતું ?

જ) દુપટ્ટા પર ચૂનાનો ઝીણો ભૂકો છાંટેલો હતો .

નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો

૧) તૃપ્તિ અનેઅંશુલે વર્ગમાં કર્યા-કર્યા જાદુ બતાવ્યા ?

જ) તૃપ્તિ અને અંશુલે વર્ગમાં નીચેના જાદુ બતાવ્યા.

૧) જામફળ ,રબર અને ચાવીને ટેબલની એક બાજુ થી બીજી બાજુ ખસ્તા બતાવ્યા

૨) લીબુંને કાપતા તે માંથી લોહી ટપકવા નો જાદુ બતાવ્યો .

૩) દુપટ્ટા પર માતાજી ના પગલાં –કંકુ-પગલાં પસવાનો જાદુ બતાવ્યો .

૨) કમુ એ તાળીઓ શા માટે પાડી ?

જ)દુપટ્ટા પર મયુર ,નફીસા અને સાગરેપગલાં પડ્યા .તે જોઈને આખા વર્ગે તાળીઓ પાડી તેથી કમુએ પણ તાળીઓ પાડીને પછી પગલાં પણ !

વ્યાકરણ

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો

1. ________ને ટેબલે પરની ખીલી ફસાવી દીધું હતું .(દોરા ,**ઇલેસ્ટિક)**
2. ________પર કપાસના જીડવાનો રસ લગાવ્યો . (લીબું, **છરી**)
3. તૃપ્તિએ પગના તળિયે ________ નો લેપ કર્યો .(**હળદર** ,ચુના)
4. ________પર ચૂનાનો ઝીણો ભૂકો છાંટેલો હતો . (ચાદર , **દુપટ્ટા**)
5. ________શબ્દ સાંભળતા જ્યાં ,મયુર અને ઋતુ ગભરાઈ ગયા .(**ડાકણ** , માતાજી)

હતા , છે , કે હશે વડે ખાલી જગ્યા પૂરો .

1. અત્યારે રમેશ ક્રિકેટ રમે **છે** .
2. ગઈ કાલે વિદ્યાર્થી વર્ગમાં **હતા** .
3. મારા કાકા આવતી કાલે મુંબઈ હશે
4. અત્યારે માધવી રસોઈ બનાવે **છે**

સાચી જોડણી વાળા શબ્દ શોધીને લખો

1. ડોપલી / ટોપલી - ટોપલી
2. વિદ્યા / વિધ્યા - વિદ્યા
3. સરમ /શરમ - શરમ
4. ચીપિયો / ચિપીયો - ચિપીયો
5. હળદર /હડદર - હળદર
6. પેંચીલ /પેન્સીલ - પેન્સીલ

પાઠ ૯ કમળ જળ કમળ

અઘરા શબ્દો

૧) જાડી જવું
૨) વેરી
૩) વળાવિયો
૪) નિશ્ચે
૫)કાળખૂટવું
૬) શીદ
૭) કોડ
૮) કોડીલો
૯) દોરિયો
૧૦) છાનુ
૧૧) કાજે
૧૨) ચરણ
૧૩) નાથવું
૧૪) સહસ્ત્ર
૧૫) વિલાપ
૧૬) અપરાધી

શબ્દાર્થ

૧) જાડીજવું –જગ્યા છોડીદેવી
૨) વેરી- દુશ્મન
૩) વળાવિયો -મોકલ્યો
૪) નિશ્ચે - નક્કી
૫)કાળખૂટવું –મૃત્યુ નજીક હોવું
૬) શીદ – શા માટે
૭) કોડ – મનની ઈચ્છા
૮) કોડીલો – મનમાં બહુ ઈચ્છા ઓ હોય તેવો
૯) દોરિયો- ગળામાં પહેરવાનું એક ઘરેણું
૧૦) છાનુ – સંતાડીને
૧૧) કાજે - માટે
૧૨) ચરણ - પગ
૧૩) નાથવું- કાબુમાં કરવું
૧૪) સહસ્ત્ર - હજાર
૧૫) વિલાપ- રુદન
૧૬) અપરાધી- ગુનેગાર

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો

૧) ગોપીઓ કોને ફરિયાદ કરે છે ?
જ) ગોપીઓ યશોદાને ફરિયાદ કરે છે.

૨) ગાયો ચરાવવા કોણ-કોણ જાય છે ?
જ) ગાયો ચરાવવા કૃષ્ણ અને બલભદ્ર જાય છે.
૩) કાલીયનાગ ક્યાં રહેતો હતો ?
જ) કાલીયનાગ યમુના નદીના ધરામાં રહેતો હતો .
૪) કૃષ્ણને નાગણોએ શા નાથી વધાવ્યા ?
જ) કૃષ્ણને નાગણોએ મોતી ભરેલા થાળથી વધાવ્યા .
૫) કૃષ્ણનો બચાવ કોણ કરેછે ?
જ) કૃષ્ણનો બચાવ બલભદ્ર કરે છે.

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે ત્રણ વાક્યમાં લખો

૧) ગોપીઓગોસ્વામી ફરિયાદ શા માટે કરેછે ?

જ) ગોપીઓ કૃષ્ણની ફરિયાદકરે છે કારણકે કૃષ્ણ કાકરા મારીને ગોપીઓની માખણની મટુકીઓ ફોડી નાખે છે એટલું જ નહીં તેમના ઘરે સિક્કામાં રાખેલું દહીં અને માખણ પણ ખાઈ જાય છે .

૨) યશોદા કાબરો શબ્દ કોના માટે વાપરે છે ? કેમ ?

જ) યશોદા કાબરો શબ્દ ઉપયોગ માટે વાપરે છે કારણકે ગોપી ઓ યશોદા ના દીકરા કૃષ્ણ પર ખોટું આડ લગાવે છે .

૩) ગોકુળ ગામના છોકરાઓ જંગલમાં ગાયો ચડતી હોય ત્યારે શું કરતા ?

જ) જંગલમાં ગાયો ચરતી હોય ત્યારે ગોકુળ ગામના છોકરાઓ ભેગા બેસીને જાતજાતની વાતો કરતા ઘરેથી ભાથું વેચીને ખાતા અને મજા કરતા . ક્યારેક યમુનાને કાંઠે જુદી-જુદી રમતો પણ રમતા .

વ્યાકરણ

નીચેના વાક્યો કારણ કે અને માટે શબ્દનો ઉપયોગ કરી જોડો

૧) અમે નિશાળે મોડા પહોંચ્યા. અમે મોડા ઉઠ્યા હતા.
જ) અમે નિશાળે પહોંચ્યા કારણ કે અમે મોડા ઉઠ્યા હતા .
૨) અમે ગિરનાર ગયા અમારે રોપવે માં બેસવું હતું .
જ) અમે ગિરનાર ગયા કારણકે અમને રોપવે માં બેસવું હતું
૩) અમે રમતમાં હારી ગયા. અમે ખૂબ થાકી ગયા હતા.
જ) અમે રમતમાં હારી ગયા કારણ કે અમે ખૂબ થાકી ગયા હતા .
૪) મેં ચિત્રાને ચિત્રપોથી ભેટ આપી. ચિત્રાને ચિત્રો દોરવા ખૂબ ગમેછે.
જ) મેં ચિત્રાને ચિત્રપોથી ભેટ આપી કારણ કે ચિત્રાને ચિત્ર દોરવા ખૂબ ગમે છે .

નીચેના શબ્દો નાસમાનાર્થી શબ્દ લખો

૧) ચરણ- પગ

૨) અપરાધી - ગુનેગાર

૩) વેરી- દુશ્મન

૪) જુગટું -જુગાર

૫) ગગન -આકાશ

૬)વિલાપ -રુદન

નીચેના શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો

૧) અળખામણું× માનીતો

૨) અપરાધી× નિરપરાધી

૩) સ્વામી× સેવક

૪)જછાનુ ×જાહેર

૫) ગગન× ધરતી

૬) સુખ × દુઃખ

કૃષ્ણ વિશે આઠ દસ વાક્યો લખો.

જ) કૃષ્ણ માતા યશોદા અને નંદબાબાને ઘેર ઉછરીને મોટા થયા હતા. બલભદ્ર તેમના મોટા ભાઈ હતા તેઓ ગોકુળ ગામમાં રહેતા હતા ગોકુળમાં ગોપીઓ ઘેરઘેર માખણ બનાવતી કૃષ્ણને માખણ ખૂબ ભાવે કૃષ્ણ પોતાના ગોવાળ મિત્રો સાથે મળીને ગોપીઓના ઘરમાં છાનોમાનો ઘૂસી જતો. માખણ ભરેલી મટુકીઓફોડી નાખતો .પોતે પણ ખૂબ માખણ ખાતો અને મિત્રોને પણ ખવડાવતો. ગોપીઓ તેની ફરિયાદ કરતી માતા યશોદા તેને ઠપકો આપતી તો મીઠી મીઠી વાતો કરી માતાને સમજાવી દેતો.

નીચેના રૂઢિ પ્રયોગો ના અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો

૧) કાળ ખૂટવો – મૃત્યુ નજીક હોવું

નાગણોએ કૃષ્ણને કહ્યું કે તારો કાળ ખુટ્યો છે .

૨) નાથવું – કાબુ માં કરવું

હિંમતવાન ખેડુતે હરાયા આખલાને નાથ્યો

૩) ચરણ ચાંપવા –પગ દબાવવા

આજ્ઞાકારી પુત્ર પિતાના ચરણ ચાપતો બેઠો હતો .

પાઠ 10 રંગે સંગે કામ કરો

અઘરા શબ્દો

1. લલકારવું
2. ઘડીક
3. રિવાજ
4. ભારેહૈયે
5. ઝબકવું
6. લસરકોમારવો
7. પકડાવું
8. સોનાવરણુ
9. મેહુલિયો
10. લીલાલેર
11. ઉજળું
12. કુંજડી
13. મોલ
14. હિલોળ

શબ્દાર્થ

1. લલકારવું –મોટા અવાજે ગાવું
2. ઘડીક- સહેજ

3. રિવાજ- પહેલેથી ચાલ્યું આવતું હોય તેવું
4. ભારેહૈયે – ઉદાસ હૃદયે
5. ઝબકવું – યુક્તિ સૂચવી
6. લસરકો મારવો – ઝપાટાથી ખેંચવું
7. પકડાવું- ચીડાવવું
8. સોનાવરણુ –સોના જેવા
9. મેહુલિયો - વરસાદ
10. લીલાલેર - મજા
11. ઉજળું- ચમકતો
12. કુંજડી -એકપક્ષી
13. મોલ -પાક
14. હિલોળ –પાણીના મોજા જેવો

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોનાજવાબ એક વાક્યમાં લખો

૧) શું જોઈને ટૉમના મોઢા માં પાણી આવી ગયું ?

જ) બેનના હાથમાં એકમોટું લાલ ચટાક સફરજન જોઈને ટૉમનામોઢામાંપાણીઆવીગયું .

૨) ટૉમના મનમાં અચાનક એક વિચાર આવતા તેણે શું કર્યું ?

જ) ટૉમના મનમાં અચાનક એક વિચાર આવતા તેણે ખાસ સીટી વગાડી પછી કામ શરૂ કર્યું .

૩) ચૂનો મારવા ના કામ પછી માસીએ ટોમને ક્યુ કામ સોપ્યું હશે ?

જ) ચૂનો મારવાના કામ પછી માસીએ ટૉમને બગીચામાંથી ઘાસ કાઢવાનું કામ સોંપ્યું હશે .

૪) ઝાડના છાયા માં બેસીને ટોમ કયા બે કામ કરવા લાગ્યું ?

જ) ઝાડના છાયામાં બેસીને ટોમ બેનને સૂચના આપવાનું અને સફરજનના નાના નાના બટકાભરવા નું કામ કરવા લાગ્યો .

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ વિસ્તાર માંલખો

૧) ટૉમને ઊંઘમાંથી કોને ઉઠાડ્યો હતો? શામાટે ?

જ) ટૉમનેઊંઘમાંથી પોલીસમાસીએ ઉઠાડ્યો હતો .રવિવારનો દિવસ હતો . ટૉમને રજા હતી.આજે ટૉમને બહારની દીવાલ રંગવાની હતી. પોલીસમાસીજ ચૂનો અને પીછી તૈયાર રાખ્યા હતા. આજે તો ટૉમે તે કામ પૂરું કરવાનું હતું.

૨) કલાકાર નીજેમચૂનો લગાડવા માટે શું કરતો હતો ?

જ)કલાકારની જેમ ટૉમજ ચૂનોલગાડવા નું કામ કરતો હતો થોડી વાર થાય બે ડગલા પાછળ ખસે અને દિવાલ તરફ જુએ થોડો વિચાર કરે અને પાછો દિવાલ પર એકાદ બે લસરકા મારે થોડી વાર તેરી તરફ ઝીણી નજરથી જોઈરહે અને સ્મિત કરી સીટી વગાડે .

વ્યાકરણ

નીચેના વિધાનો ખરા છે ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો

1. ટૉમ ને સફરજન ભાવતું નહોતું .- **ખોટું**
2. બીલી પાસેથી ટોમે ખોટી નો લીધી .- **ખોટું**
3. બપોર સુધીમાં દીવાલ ત્રણ વાર રંગાઈ ચુકી હતી .- **સાચું**
4. પોલીસમાસીએ ખુશ થઈને ટૉમને બેટ લાવી આપ્યું . **ખોટું**

નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો

1. " આજે આ કામ પૂરું કરી દેજે ".- **પોલીસમાસી**
2. " કેમ ,આ કામ નથી ?" - **બેન**
3. "તું આને કામ કહે છે ?"- **ટૉમ**
4. "આખું સફરજન તારું ,બસ " - **બેન**
5. " રમવા જતા પહેલા બીજું એક કામ કર ." -**પોલીસમાસી**